

tetteid nincsenek összhangban. Aki tábort akar vezetni, annak táborszerű életmóddal példát kell mutatnia: nappal és éjjel szolgálatra készen kell lennie, keményen, határozottan, katonásan. A beszéd világos és egyszerű legyen, ne zúgolódj, légy mindig vidám. Légy ember a német katona magatartásával és a német paraszt, vadász és halász frissességével. —

Friedrich Ludwig Jahn a testnevelésről. (Willi Drösser, Wittenberge.)

1. Harcias magatartásra való nevelés. A testgyakorlásnak igen lényeges tartozéka a tornajáték. Tornatér el sem képzelhető játszótér nélkül. Különösen a harcijátékok azok, melyek az egyéniséget, a közösségi összetartást kifejlesztik. A harc a legnagyobb teljesítményeket követeli az egyéntől, ezért csak erőteljes testű ember vehet benne részt, károsodás nélkül. A Jahn-féle tornajátékok eleme a harc volt, s kitűnő előkészítést képeztek az élet számára. Jahn célja a „tett embere” volt, s ez a célja a mai nevelésnek is. A mai játékok a futball, kézilabda stb. igen alkalmasak az ifjúság küzdő szellemének felkeltésére; de nem kevésbé alkalmas a harcias magatartás kifejlesztésére a birkózás és az ökölvívás sem, különösen az utóbbi az, mely támadási szellemet, s villámgyors elhatározást követel, egyben megacélozza a testet, s képessé teszi a testet a fájdalom bátor elviselésére. A mai nemzedék is a tett embere akar lenni, ezért aktuális a jelszó „vissza Jahnhoz”. —

2. Jahn természetes tornája. Tornáját a természetesség jellemezte. Kiinduló pontja az erdőn-mezőn való hancúrozás volt. Gyakorlatainak elemei életformák voltak mint pl. járás, ugrás, dobás, függeszkedés, mászás, támaszkodás, vagyis csupa olyan tevékenység, mely az életben gyakori. Ezek gyakorlása természetes környezetben menjen végbe, tehát nemcsak sík földön, hanem meredek lejtőkön, hepe-hupás talajon is. Ma sem tehetünk bölcsebbet, mint ha követjük tanácsait, s ápoljuk az erdőn-mezőn való szabad mozgást.

3. A leányok testnevelése. Jahn felfogását a nőről ez a három szó tükrözi: háziasszony, hitves, anya. A nőnek is kell a testgyakorlás, de ez legyen mérsékelt és nőies. Itt is először egészséges és erős testet kell nevelni, hogy ezen az alapon egészséges lelki és szellemi élet kivirágozhassék. A női nevelés célja a jövőendő anyát veszi tekintetbe, ehhez igazodik a testgyakorlás is. A leány tornája ne csak vidám játékból álljon, hanem komoly munkából is. Ne kerülje ki a megerőltetést, tehát korlátok közt neki sem árt az egészséges küzdelem. Igazi területe azonban a népies tánc, ritmikus torna és a vándorlás. Utóbbi különösen kedélyképző. A torna célja olyan leányok nevelése, akiknek teste erőteljes, lelkük tiszta, szellemük magasröptű, mert a nő legyen büszke, de barátságos, hű és bensőséges, férjét szeresse, s gyermekeinek éljen.

Jármai Vilmos.